

Vrtnice najdenke

V Arboretumu Volčji Potok se zaključuje mesec vrtnic, kot sami poimenujejo junij. V tem času je večina dogajanja v parku posvečena tem omamnim lepoticam. Imeli pa smo priložnost spoznati tudi nekatere tako imenovane vrtnice najdenke.

ALENKA BRUN

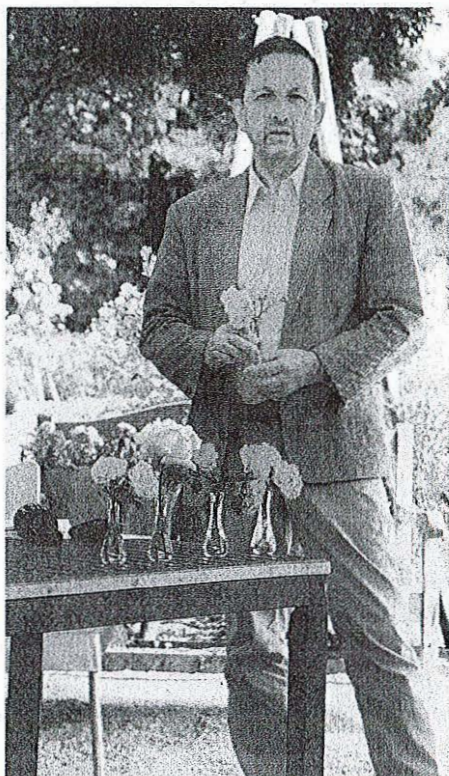
Volčji Potok – Tisoč tristo različnih sort vrtnic krasí arboretum. Nekatere med njimi omamno dišijo, najlepše so v juniju, vendar večina svoje čare kaže še poleti in do pozne jeseni. Na zadnji novinarski konferenci je Matjaž Mastnak na kratko predstavil tudi zgodbe nekaterih vrtnic najdenk.

Da gre za nove stare zgodbe o najdenkah, je svojo pripoved začel Mastnak ter dodal, da v arboretumu vedno z veseljem prisluhnejo, ko pride do njih sporočilo o vrtnicah, ki imajo za seboj neko zgodbo, kije pomembna za širšo skupnost, bodisi za kraj ali celo narod.

Aškerčeva vrtnica

Aškerčeva vrtnica je ena takih. Ko je Anton Aškerc nehal biti duhovnik, je bil prvi slovenski turist, smo izvedeli. Na vrtnico je naletel, ko je potoval na Vzhod, pri

bilo pozimi tudi trideset spoinj Celzija pod lediščem. »Z vrtnicami, ki so bile takrat dostopne, pravega občutka ni bilo mogoče pričarati.« je pojasnil Mastnak. In tako so iz Nemčije prinesli belo rožo iz skupine vrtnic rosa alba, ki pa je zelo trpežna vrtnica. Po poizvedbah v največjem nemškem rožariju v Sangerhausnu se ta vrtnica v Nemčiji ni ohranila. Najdenka je dobila ime snežniška. »Ta čudežno najdena vrtnica priča tudi o neki ravni vrtnice kulture, ki je bila včasih prinas žezelo visoka. Ne samo da so jo prinesli sem, tudi vrtnarja so poslali na Dunaj, da se je naučil delati z vrtnicami. Je pa v njihovem rožnem vrtu uspevala serdeča snežniška vrtnica. Ta pa s seboj nosi tudi zanimivo zgodbo, sajso jo našli slučajno in vzeli cepiče mesec dni pred tem, ko sojo cestarji pri svojem delu pred leti 'zradirali' s sveta.« je delil zanimivo dejstvo Mastnak. »Ker te

O vrtnicah najdenkah je spregovoril Matjaž Mastnak.

/Foto Alenka Brun

Po različnih krajih po Sloveniji so se po spletu naključij ohranile vrtnice, o katerih se ne ve točno, katere sorte so, je pa z njimi povezano izročilo, ki jih povezuje z zgodovino kraja, skupnosti ali naroda in njegove kulture.

menihih apostolske armenške cerkve, ki so imeli v samostanu rožni vrt. »Z razlogom, da so kuhali rožno vodo, ki so jo uporabljali ob krstih, slavnostnih mašah in posebnih priložnostih.« Gre za damaščanko, ki ni toliko lepa, kot je dišeča, je dejal Mastnak. V tistem časuje pesnik živel v Ljubljani, ni je imel kam posaditi, pa jo je posadil na domačiji, kjer je odrasčal – in tam uspeva še danes.

Snežniška vrtnica

Med najdenke spada tudi snežniška vrtnica, ki so jo saski knezi posadili ob gradu Snežnik. Ti so sivčasu svojega gospodarjenja zaželeli rožni vrt, a na Notranjskem je

vrtnice drugod v Sloveniji nismo srečali, sklepamo, da gre za rožo, ki so jo prinesli Šumbruško-Valdenburški.« Gre za frankfurtsko rožo, zelo staro in odporno proti mrazu.

Tržaška bela, grmska, topliška vrtnica

Tržaška bela vrtnica je tudi najdenka. V Trstu je bila zelo priljubljena, rasla pa je na vrtu ravno tako priljubljenega tenorista Giulia Perottija. Pa grmskavrtnica, ki izhaja iz okolice gradu Gornji pri Novem mestu, ki je bil več kot sto let sedež vrtnarske šole. Še dolgo po tistem, kar se je šola umaknila z gradu, te vrtnice še vedno živijo. »Ob zunanjih stenah gradu

že več kot trideset let nima jo strokovne oskrbe, a še vedno cvetijo.« Mastnak meni, da so vrtnice najdenke zanimive tudi zato, ker so zelo trpežne, preproste in uspevajo lahko same od sebe.

Topliška vrtnica prihaja iz Rimskih Toplic. »Vsi zdraviliški parki so bili središče vrtnice kulture. V 70. letih prejšnjega stoletja je ta vrtnica še krasila zdraviliški park, potem je izginila. Pred dvema letoma pa nas je poklical gospod iz Rimskih Toplic in vprašal, ali bi bila lahko vrtnica z nekega vrta tista iz zdravilišča, in ugotovili smo, da je. Krstili smo jo kot topliško vrtnico in jo kot del identitete kraja sadijo na pomembnih točkah v kraju.« Po njegovem

mnenju je tudi ena od vlog takih vrtnic, da na ta način podajajo neko zgodbo, kijo nosijo s seboj.

Mežnarica

O najdenki mežnarici smo izvedeli, da so jo kot neke vrste dišavo v tistih časih uporabljale kmečke žene, kar je bilo prej, preden je našla pot v kozmetiko za splošno uporabo. Izvira iz vasi Vino nad Grosupljim, ime pa je dobila po mežna-

Na spletni strani Arboretuma lahko prisluhnete tudi podrobnejšemu opisu teh zanimivih vrtnic.

riči, ki je skrbela za bližnje cerkev. Sicer so vrtnico kasneje opazili še drugje. Včasih je bila zelo razširjena in tudi zelo lepo diši. »V bistvu bi lahko rekli, da gre za tipično slovensko ljudsko vrtnico.« je sklenil razlago Mastnak.

Za konec pa je dodal, da v Arboretumu Volčji Potok lahko najdemo vse od grških do rož p reprotih kmečkih žena. In zgodbe, ki jih spremljajo, vedno z veseljem delijo tistimi, ki so jim

Anketa in javna razprava o prometni strategiji

ANA ŠUBIČ

Železniki – Občina Železniki se je lotila priprave nove občinske celostne prometne strategije. Kot so navedli v predlogu vizije, se občina zavezuje k ustvarjanju dostopne, povezane in varne prometne mreže, ki podpira cilje trajnostne mobilnosti. »Prioriteta bo zagotavljanje varnosti vseh udeležencev v prometu in izboljšanje kakovosti življenja občanov. S spodbujanjem javnega prevoza in trajnostnih

prevoznih sredstev bomo zmanjšali negativne vplive na okolje ter promovirali zdrav in aktiven življenjski slog.« so zapisali. Povezava do digitalne razprave, v kateri lahko občani do 3. julija podajo mnenje, ter morebitne predloge za izboljšavo, je dostopna na spletni strani občine www.zelezniki.si. Občane do 15. julija vabijo tudi k izpolnitvi spletne ankete, s pomočjo katere želijo ugotoviti njihove potovalne navade in zadovoljstvo s prometnimi ureditvami.

FESTIVAL BLED 29TH YEAR

13. 7. 2030

KAREN ASATRIAN & ARMENIAN SPIRIT

www.festivalbled.com

ZKB, BLED, Zvezka Bud, Pirastro, Gorenjski Glas

OTROCI NAS POTREBUJEJO

Zbiramo šolske potrebščine za 13.000 otrok v stiski. Povabljeni k solidarnosti.

Karitas

S poslanim SMS sporočilom ZVEZEK5 na 1919 boste darovali 5 EUR.

